

Langenud seltsimehi mälestades

Dõl vastu 1. jaanuari möödus 21 aastat ajast, mil tapeti julmalt SMS Leopold Linder. Mõist mäletab tolleaegne Aseri töölistfond seda energilist noort töölistegelast.

SMS Linderi juhtimisel tehti palju Aseri ja ümbruskonna töötava rahva majandusliku olukorra parandamiseks ja tema juhtis ka kohapeal revolutsioonilist liikumist. Mina, nende ridade kirjutaja, mäletan hästi, kuidas meie asutasime Aseris enamlaste partei osakonna. Tallinnast käisid kõnelema minu isiklikul väljakutsel kaš seltsimeest, kes vist kumbki enam ei ole elavate seas.

1917. a. sügisel, peale Oktoobrirevolutsiooni, hakkas eesti kodanlus pead tõstma. Mäletan, kuidas SMS Linder minu wenna Johannesega tuli minu poole. Üteldes, et nüüd ei olewat eram võimalik aega viita, tegi ta mulle ülesandeks Tallinna, SMS Wiktor Kingisepa jutule sõita, et selgitada Aseriase punakaardi osakonna loomise võimalusi.

Mina jõisingi. Sain kaš lasti jaapani süsteemi püüde ja wastawa osa lastemootna, pealegi andis SMS Kingisepp kaš madrust Sonda jaamani mulle saatjateks kaasa. Rahjaks ei suutnud meie oma wäikeste meeskonna ja warustusega arwuliselt ülekaalukale waenlasele midagi teha, nii et tuli taanduda Nõukogude Wene-

maale. 1919. a. lõitis Leopold Linder mingisugustel partei ülesannetel, mille iseloomust mul rahjaks ei ole teateid, Gestosse, kus ta tabati. Samal aastal, wana-aasta wiimasel ööl läks Kaan Teemant oma kaaslastega teda tapma, wõi nagu tapjad ise nimetanud, „uueaasta aupante lastma“.

Sellest tapmisest jutustas mulle tolleaegne kriminaalwang Uno K, kes Linderiga ühes kongis wiibinud, järgmist:

SMS Linder maganud kongis nari all, sealt lohustatud ta wälja tapale wiimiseks. Surmamõistetule antud weel wõimalus oma paremaid riideid ja taskutella ära anda öele üleandmiseks. Peale selle tulnud rabelemine, kuna SMS Linder tahtnud weel midagi rääkida. Talle topitud kaš suhu ja Teemant ise lõõnnd talle revolwriga pähe, mille peale Linder wälja wiidud. Üks wangivalwuritest hakanud nutma, ja selle eest ta lagandatud ametist wõi paigutatud teisele kohale.

Samuti langes jälgi mõrvisukatöö ohwraks vist aasta warem üks Aseri nooremaid tegelest, August Tello, keda nähtawasti piinati surruks, kuna ta käe ja jalalund olid murtud kaš. Wanemad matkid ta punawäe kaasabil Narwa Wimeaeda koostiste langenuid seltsimeestega, kuš nad aga hiljem kodanlaste poolt wälja kaewati ja kufagile mustuseauku ümber maeti.

Seltsimehed, oleks soowilaw Leopold Linderile ja August Tellole Aseriase püs-

titada lähemas tulewikus mälestusmärk!

Ruhake rahus, unustamatud seltsimehed, olgu teile kerge tundmatu kasmukinka muld! Mäletan weel SMS Linderi lohutawaid sõnu ajast, mil olime olude tõttu sunnitud ajutiselt kodumaalt lahkuma:

„Missugure saatus ka meie osaks ei saaks, aga kui me ansalt ja õiglaselt tööraha asja juhime, siis jääme mõitjaks.“

Nüüd on see mõit saawutatud.

Elagu Nõukogude Gestii!

R. Eugenberg,
Sõmeru wallawanem.